

ADVIES

Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de ophaalmodaliteiten van toepassing op producenten of houders van huishoudelijke afvalstoffen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 29 oktober 2011 tot vaststelling van delegaties van bevoegdheden aan de leidend ambtenaar en de adjunct-leidend ambtenaar van Net Brussel, Gewestelijk Agentschap voor Netheid

Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van de tarifiering van de prestaties van het Gewestelijk Agentschap voor Netheid van toepassing op producenten of houders van huishoudelijke afvalstoffen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de interventiemodaliteiten van het Gewestelijk Agentschap voor Netheid als exclusieve overheid belast met de fabricage en verdeling van de afvalzakken en -containers aangeboden voor ophaling

Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de terugvordering van de door het Gewestelijk Agentschap voor Netheid gemaakte kosten in het kader van het afvalstoffenbeheer bij inbreuk of achtergelaten afvalstoffen

Aanvrager	Minister Alain Maron
Aanvraag ontvangen op	22-07-22
Advies aangenomen door de Raad voor het Leefmilieu op	14-09-22

Vooraf

In juni 2021 heeft de Brusselse Hoofdstedelijke Regering het herontwikkelingsplan « UP ! » van het Gewestelijk Agentschap voor Netheid (hierna « het GAN ») goedgekeurd. In dat plan zijn de belangrijkste strategische doelstellingen van het GAN voor 2021-2023 vastgelegd, alsmede de acties die moeten worden gerealiseerd om deze doelstellingen te bereiken. Aangezien de huidige regelgevende teksten achterhaald zijn en niet meer aan de behoeften beantwoorden (met name wat betreft de scheiding tussen de openbardienstactiviteiten en commerciële activiteiten), moet een passender wetgevend kader het toelaten om het « UP ! »-plan te concretiseren.

Daarnaast beantwoorden twee van de hoofdlijnen van deze herzieningen aan Europese verplichtingen of vereisten :

- Uitbreiding van de sorteerverplichting naar voedsel- of keukenafval en naar p+md-afval (nieuwe blauwe zak/container) ;
- Wijziging van de tarifierings- en uitvoeringsmodaliteiten van de commerciële activiteiten, zodat het GAN die tarieven kan vaststellen op basis van de werkelijke economische kosten.

De aan de Raad voor het Leefmilieu (hierna « de Raad ») voorgelegde adviesaanvraag heeft derhalve betrekking op wijzigingen aan de volgende vijf wetteksten :

1. Het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de ophaalmodaliteiten van toepassing op producenten of houders van huishoudelijke afvalstoffen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ;
2. Het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 29 oktober 2011 tot vaststelling van delegaties van bevoegdheden aan de leidend ambtenaar en de adjunct-leidend ambtenaar van Net Brussel, Gewestelijk Agentschap voor Netheid ;
3. Het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van de tarifiering van de prestaties van het Gewestelijk Agentschap voor Netheid van toepassing op producenten of houders van huishoudelijke afvalstoffen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ;
4. Het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de interventiemodaliteiten van het Gewestelijk Agentschap voor Netheid als exclusieve overheid belast met de fabricage en verdeling van de afvalzakken en -containers aangeboden voor ophaling ;
5. Het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de terugvordering van de door het Gewestelijk Agentschap voor Netheid gemaakte kosten in het kader van het afvalstoffenbeheer bij inbreuk of achtergelaten afvalstoffen.

Advies

1. Algemene beschouwingen

De Raad neemt er akte van dat de onderhavige herzieningen geen betrekking hebben op de problematiek van de stedelijke netheid, die in de strategie « clean.brussels » aan bod zal komen. **De Raad** verzoekt derhalve om te worden geraadpleegd over de regelgevende teksten die de tenuitvoerlegging van deze strategie mogelijk zullen maken.

De Raad dringt erop aan dat de regering bij de tenuitvoerlegging van de onderhavige herzieningen de volgende voorwaarden zou integreren :

- Een voortgezette inspanning, aangepast aan de verschillende doelgroepen (met name scholen), op het gebied van informatie en bewustmaking aangaande de verplichtingen inzake afvalbeheer (inhoud van de verschillende zakken, ophaaldiensten, afgiftepunten, enz.) enerzijds, en preventie inzake verspilling en overconsumptie anderzijds ;
- Samenwerking tussen de betrokken Besturen, en in het bijzonder tussen het GAN en Leefmilieu Brussel, door te zorgen voor mogelijke synergieën ;
- Er moet ernaar worden gestreefd dat de verschillende sociologieën van de wijken in aanmerking worden genomen om de behoeften (met name op het gebied van ophaling) adequaat vast te stellen, en dat uit te voeren maatregelen worden gedifferentieerd ;
- Grotere transparantie inzake kosten en inkomsten van afvalbeheer, zodat het publiek een duidelijk beeld van de reële kostprijs van de diensten van het GAN zou krijgen.

1.1 Betreffende het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de ophaalmodaliteiten van toepassing op producenten of houders van huishoudelijke afvalstoffen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

De Raad is ingenomen met de inspanningen van de regering om voedsel- en keukenafval en p+md-afval te scheiden. Hij hoopt dat deze het mogelijk zullen maken om de doelstellingen te bereiken die Europa zich heeft willen stellen door ter zake voorschriften op te leggen.

De Raad vraagt zich dan ook af welke controlemiddelen (na een aanpassingsperiode) gepland zijn om toe te zien op het goed beheer van de verschillende afvalstoffen.

Om het volume gesorteerd p+md-afval zo groot mogelijk te maken, stelt **de Raad** ook voor om na te gaan of het haalbaar is om vuil p+md-afval door het GAN te laten verwerken ; de verplichting om te legen, te laten uitlekken en af te schrapen (als voorwaarde voor de toewijzing van de blauwe zak) kan het sorteren immers belemmeren.

De Raad stelt vast dat het sorteren van voedsel- of keukenafval bepaalde moeilijkheden en hygiëneproblemen kan opleveren, in het bijzonder tijdens de zomermaanden en voor personen die in kleine woningen wonen, zonder buitenruimte en zonder toegang tot containers. Dit zou kunnen verklaren waarom dit soort afval momenteel door de Brusselse huishoudens maar weinig wordt gesorteerd.

De Raad plaatst dan ook vraagtekens bij de beslissing van de regering om de frequentie van de ophalingen van oranje zakken niet op te voeren, gelijklopend met de geplande geleidelijke vermindering van de ophalingen van witte zakken. Zou een verhoging van de frequentie tijdens een eerste aanpassingsperiode en tijdens de zomerperiode niet kunnen worden overwogen? Als de witte en oranje zakken niet op dezelfde dag worden opgehaald, zou een opschorting van de sorteerverplichting bij zeer warm het afwisselend kunnen toelaten om twee keer per week van het voedselafval te worden gescheiden.

Aan **de Raad** werd verduidelijkt dat, afgezien van de ophalingen van oranje zakken, de burgers hun voedselafval in afgiftepunten kunnen deponeren (bijv. buurtcomposts). **De Raad** zou daarom graag de verzekering krijgen dat deze afgiftepunten een realistisch alternatief zijn, met name wat betreft de toegankelijkheid ervan (af te leggen afstanden en dienstregelingen), alsmede wat betreft het vermogen van de bestaande (en toekomstige) afgiftepunten om grotere hoeveelheden afval te verwerken.

De Raad vraagt tevens dat deze potentiële moeilijkheden die voortvloeien uit een verplichting om voedsel- of keukenafval te sorteren, zouden worden geobjectiveerd en ernstig in overweging zouden worden genomen.

1.2 Betreffende het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 29 oktober 2011 tot vaststelling van delegaties van bevoegdheden aan de leidend ambtenaar en de adjunct-leidend ambtenaar van Net Brussel, Gewestelijk Agentschap voor Netheid

De Raad benadrukt dat de ophaling van niet-huishoudelijk afval moet beantwoorden aan de realiteit van de economische actoren op het terrein. Momenteel is de organisatie van ophalingen in de handelswijken op maandagochtend onaangepast, omdat de meeste handelszaken op zondag gesloten zijn en dus niet de mogelijkheid hebben om hun zakken op die dag buiten te zetten; dit brengt het risico met zich mee dat de zakken te vroeg worden buitengezet en dat de inhoud ervan de straat vervuult.

1.3 Betreffende het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van de tarifiering van de prestaties van het Gewestelijk Agentschap voor Netheid van toepassing op producenten of houders van huishoudelijke afvalstoffen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

De Raad wenst dat de evolutie van de behoeften wat betreft het volume van de verschillende zakken die te koop worden aangeboden, zou worden bestudeerd in het licht van de veranderingen die op het gebied van afvalbeheer worden nagestreefd (aanzienlijke vermindering van de afvalproductie en toename van het aandeel gesorteerd afval). Op dit moment worden huishoudens die weinig afval produceren, gedwongen hun zakken gedurende een langere te bewaren (als zij geen zakken willen verspillen); dit brengt hygiëneproblemen met zich mee.

1.4 Betreffende het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de interventiemodaliteiten van het Gewestelijk Agentschap voor Netheid als exclusieve overheid belast met de fabricage en verdeling van de afvalzakken en -containers aangeboden voor ophaling

In toepassing van het beginsel « de vervuiler betaalt » pleit **de Raad** ervoor aan dat er in voldoende middelen zou worden voorzien, zodat overtreders zouden kunnen worden opgespoord en gevallen van inbreuken of achtergelaten afvalstoffen zouden kunnen worden vervolgd.

2. Bijzondere beschouwingen

2.1 Betreffende het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de ophaalmodaliteiten van toepassing op producenten of houders van huishoudelijke afvalstoffen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Wat artikel 11, §2 betreft, dat bepaalt dat « *de afvalstoffen ten vroegste één uur vóór de door het Agentschap aangegeven tijdstip worden afgegeven* », is **de Raad** van oordeel dat een tijdsperiode van één uur te kort is voor grote hoeveelheden huishoudelijke afvalstoffen (bijv. bouw- en slooafval tijdens werken), des te meer daar het minimumvolume één kubieke meter bedraagt.

Met betrekking tot artikel 11, §4 vraagt **de Raad** zich af in hoeverre houders van huishoudelijke afvalstoffen schadeloos zullen worden gesteld indien het ophalingsvoertuig niet langskomt. Een parkeerplaats vóór de voorgevel voorzien is niet zo eenvoudig, omdat daarvoor in sommige Brusselse wijken een toestemming is vereist en een vergunning moet worden betaald. Deze procedure kan ook een zekere administratieve last inhouden, waardoor ze niet snel kan worden georganiseerd. Bovendien besteden de bewaarders van huishoudelijke afvalstoffen tijd en moeite om bij de ophaling aanwezig te zijn.

2.2 Betreffende het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van de tarifiering van de prestaties van het Gewestelijk Agentschap voor Netheid van toepassing op producenten of houders van huishoudelijke afvalstoffen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Met betrekking tot artikel 3, dat bepaalt dat « *het aantal ter beschikking gestelde containers door het Agentschap op basis van het aantal woningen in elk betrokken gebouw wordt vastgesteld* », wijst **de Raad** erop dat deze maatregel geen rekening houdt met de grootte van de gezinnen die in de appartementen wonen. Het lijkt zinvoller om de containers op basis van het aantal bewoners van een gebouw, in plaats van het aantal appartementen te berekenen.

De Raad is ingenomen met de maatregel in artikel 4, waarin wordt bepaald dat « *containers voor p+md-afval, papier- en kartonafval en voedsel- of keukenafval gratis ter beschikking worden gesteld (en gratis worden geleegd « op voorwaarde dat dit met dezelfde frequentie als de gewone ophaling van zakken gebeurt ») »*. Het lijkt erop dat deze maatregel tot tuinafval zou kunnen worden uitgebreid, indien dit gelijklopend met de gewone ophaling van tuinafvalzakken kan gebeuren.

2.3 Betreffende het ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de interventiemodaliteiten van het Gewestelijk Agentschap voor Netheid als exclusieve overheid belast met de fabricage en verdeling van de afvalzakken en -containers aangeboden voor ophaling

De Raad steunt de maatregel van artikel 8, omdat hij van mening is dat een prijsdifferentiatie voor zakken een uitstekend instrument zijn om het publiek ertoe aan te zetten om hun productie van niet-recycleerbaar restafval te verminderen.

*

* *